

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mít, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

LA MAR MORTA Y LA MAR VIVA

AS inmoralitats y 'ls abusos, los xanxullos y 'ls robaoris que actualment eridan l' atenció del públic son imputables en gran part al régimen de la nació.

«Hi ha algú que diu qu' exagero?

M' explicaré, y ja veurán com la rahó 'm sobra.

No negaré que pot haverhi pillastres per tot arréu, lo mateix dintre de las Repúblicas, que dintre de las monarquías; de igual manera en un país de govern autoritari, absolut ó despótich, qu' en un país de govern constitucional y parlamentari. Pero axis com, en uns cassos, la lepra es purament externa y hi ha medi d' escatarla ab energía, en altres ocasions prové de un virus incurable, barrejat ab la massa de las sanchs, y en aquest cas no hi ha tractament possible, sent precis destruir y aniquilar tot l' organisme podrit y corrompt.

La curació es fàcil, quan lo poble pot usar lliurement de tots los medis naturals pera procedir á la renovació dels poiers y á la depuració radical de las personas. Es, en cambi completement impossible, quan los drets electorals están seqüestrats pels governs poch escrupulosos, per las oligarquias sense escrupuls, per las camarillas desenfrenadas. Es mes impossible encare quant aquests governs, aquestas camarillas y aquestas oligarquias s' han donat manya pera convertirse en los únichs elements de govern al servey de las institucions permanentes é indiscutibles.

Plantejém en lo terreno de la práctica lo nostre punt de vista.

Vint anys sá que 'l partit fusionista y 'l partit conservador comparteixen alternativament lo govern de la monarquia restaurada, sense que ni una sola vegada 'l país haja pogut determinar la cayguda dels uns y la pujada dels altres, per medios electorals. Està vist y probat de sobras que qui mana guanya totes las eleccions. ¿No implica aquest fet una gran inmoralitat política? ¿No demostra que la voluntat dels electoral està agarrotada, amordassada, y que 's véu impostant per cumplir los fins que la llei constitucional li assigna?

Donchs de aixó 'n resulta que 'ls dos únichs partits dinàstichs qu' estan en joch, per no perdre 'l monopoli del poder qu' exerceixen sense substitució possible, han de tolerar tots los abusos y escàndols, si es que no 's veuen obligats á fomentarlos directament. Los elements que 'ls ajudan no ho fan per servir á determinades ideas, sino per reportar lo major profit possible. Son homes mercenaris, soldats del seu sou, explotadors impenitents de la fortuna pública. Son los cacichs que abruman als pobles y 'ls regidors de ofici que 'ls expolian. Lo mateix embotament de conciencia emplean en falsificar unes eleccions, qu' en pre-

parar un negoci brut. Per estar al servei directe dels que manan, contan sempre ab l' impunitat mes escandalosa. Del poble que crida se'n riuen; dels tribunals que han de jutjarlos, quan se 'ls acusa, no n' esperan cap dany, ni cap molestia. Mes aviat han de recelar els que s' atreveixen á acusarlos.

Tal es la situació verdadera de las cosas.

Tractament de aquesta horrorosa malaltia segons la terapèutica monàrquica.

Un cambi de ministeri. ¿Qué 's guanya ab aquesta medicina? Res enterament. Pujarán los fusionistas darrera 'ls conservadors y continuarán los mateixos vics si es que no s' agravan. Entre 'ls homes de major influència dintre de aquests dos partits, no n' hi ha un sol que tinga autoritat moral y prestigi suficient per escombrar á la nació de timadors y taranquistas politichs. Qui ho intentés seria arrollat pels seus mateixos correligionaris.

Segon remey. Una modificació en la llei municipal que limités les facultats dels Ajuntaments, deixantlos mes subjectes que ara á la tutela del Estat. Remey qu' es lo mateix que un pegat en un banch. ¿Qué importa una llei de tutela, si 'ls pupilos son viciosos y 'ls tutors excessivament tolerants? ¿De qué ha servit la institució dels alcaldes de Real Ordre en las grans poblacions? Y qué vol dir una llei mes en un país ahont totas se falsifiquen, y ab uns homes de govern acostumats á donar tortura á totes las disposicions legals fins acomodarlas á las seves particulars conveniencies?

Ab aquests dos únichs remeys inútils y estérils, queda agotat lo repertori de la farmacopea de la monarquia.

Las institucions no poden erdar gent nova pera formar govern perque 'ls pulcres, els desinteressats, els austers, els que no s' han volgut ficar en aqueix foco de corrupció en busca de gangas y beneficis, militan en los partits anti-dinàstichs.

Ademés, ¿cómo separar tot de un plegat los puntals que aguantan l' edifici, sense perill de que l' edifici 's derrubi?

En cambi si 'ns regissem per institucions republicanes, res mes fàcil, res mes natural, que un cambi radicalissim en los homes y en los procediments. La campanya de l' opinió avny estéril, seria fecunda y salvadora. No tots los homes públics en situació de regir honradament á la nació pertanyen á la monarquia; tots en cambi pertanyen á la patria. Las corrents del esperit nacional disposaria d' ells prestantlos un apoyo poderosissim pera lograr la regeneració de la moral pública perturbada.

En la mar morta de la monarquia sobrenadan sempre, infestant l' atmosfera ab los seus miasmas pútrits. La mar viva de la República, ab son oleatje agitat els escupiria á la platja, pera ser colgats sota terra, de ahont no haurian de sortir mai més.

P. K.

ASEGURA que al marqués de Cabriñana se li exigirán 100,000 pessetas per responder de las causas que á instancias sévases s' han d' entaular contra 'ls regidors de Madrid acusats de cometre determinats abusos.

Aixó vol dir que aquí á Espanya qui 's fica á redemptor [ne] surt crucificat.

Y no es aixó lo pitjor, sino que ademés li obligan á pagarse la creu, de la seva butxaca.

Contrast:

En un dels últims vapors correus procedents de Cuba y arribats á Cádiz, venien dos pobres soldats inválits, sense un céntim á la butxaca, y ab las mans talladas arrán pels insurrectes, que al ferlos presoners, varen matxetejarlos.

En lo mateix vapor feren la travessia déu confinats cubans, entre 'ls quals s' hi contavan dos espías y tres insurrectes, que no tenian prou boca per alabar las grans atencions de que havien sigut objecte á bordo del vapor, ni prou mans per fregàrselas de gust.

En cambi als màrtirs de la patria y del deber, ni mans els quedan per implorar una limosna.

Davant de aquest contrast, fassin vostés mateixos los comentaris.

Contingent de forces existents á Cuba, segons los últims comptes: 113,000 homes de tropa de totes armas.

Y ademés 50 mil voluntaris, dels quals 5 ó 6 mil estan movilisats.

Y á pesar de aixó, totes las accions las donan columnas que no passan may de 500 homes, quan no son quatre soldats y un cabó 'ls que 's venhen obligats á barallarse.

Lo país no ho enten.

Y l' heroe de Sagunto.... no lo entiende!

Pregunta:

—Si un advocat no pot exercir lo seu càrrec, des de l' moment que se 'l procesa ¿cómo se comprehen que un ministre....

Interrumpció:

—No segueixi, perque á un ministre, sobre tot si es espanyol, no se 'l procesa may.

Quan vaig veure que 'l marqués de Cabriñana embestia nada menos que á n' en Bosch y Fustegueras, presentant en contra d' ell una acusació en tota regla, ja vaig dirlo desseguida:—Perales, que te resbalas....

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

Acusar à un ministre en plenes funcions de tal.... Ahont som aquí?... Ahont aniriam à pararsi arriba á consentirse que un particular qualsevol acusaés á tot un ministre de la Corona?

Y ademés per ventura ignora'l marqués de Cabriñana, que l'Sr. Bosch y Fustegueras es un bòme-dotat de sentiments religiosos por todo lo alto, un bon cristian, protector decidit de bisbes y enemich acerírm de catedràtich herèticbs, casi un sant?

Y ahont ha vist lo Marqués que un sant, encare que siga un santi de guixi puga haver tencat may cap plat ni cap olla?

Tan pur y delicat vá ser en Bosch y Fustegueras desempenyant l'arcaldia de Madrid, que bé pot afirmarse qu'empunyant la vara vá fer l'aprenentaj de ministre de la Corona.

Las notícias de Cuba donan compte de dos operacions brillants y victoriosas portadas á electerels generals Luque y Oliver. Las tropas van deplegar la seva habitual bravura y 'ls inúrcetes, com de costum, van dispersarse, deixant alguns morts sobre 'l camp de batalla.

Y com de costum també, van perseguirlos pel Nort, y ells pel Sur van introduhirse en la comarca de *Las Villas*, cometent las seves habituals tropelias.

Està vist que ab la titxosa guerra de Cuba, no 'ns queda mes que un remey: derramar molta sanch y tragat molta saliva.

Dijous va aparèixer l'*Almanach de la Esquella de la Torratxa*, ab un èxit tan extraordinari qu'en poques horas se 'n van vendre milers d'euempliers.—L'edició s'està ago ant.

—Es boig... te la monomania de las denuncias.

Aquest es lo piropo que, segons pública veu y fama, vá dirigir un ministre, al denunciador dels escàndols municipals de Madrid.

Y dada la moral pervertida avuy dia vigent, y las conciencies atrofiadas que avuy preponderan, l'ministre casi tenia raho.

Els que llansa un ristre 's rebaten contra 'ls autors de las inmoraltats, sense anarhiá guanyar res, ans al contrari, exposant la vida, la salut y l'hisenda, la tranquilitat y 'l ossegro, son boigs.

Aquí 'ls únichs sabis son els que ribentse de tot ván omplintse las butzcas.

Ja tal estat de perversió 'ns han portat aquests últims 20 anys de repartirse l'maneig de las cireras los conservadors y 'ls fusionistas alternativament!....

Vaja que aquest es molt cayo y mereix, qualsevol favor.

Se tracta de un capellà molt aixér, molt guapo, molt simpàtich, que's tenia 'l cor guanyat als feligresos de Santiago de Cuba. Com una mostra del gran apreci que li professavan varen nombrarlo sacerdot del santuari de *El Cobre*; y allí l'sant varò vivia en connivencia ab los mambissos, y valentse de tochs de campana previament convinguts els comunicava 'ls moviments de las columnas.

Això al últim se vá descobrir, com vá descobrirse també que 'l tal capellanet era un pillo de set solas.

Per lo tant, y dat qu' es un capellà, podrà estolviarse 'l truball de matxetarlo ó de fusellarlo. Millor y molt més apropiat serà que 'l canonisin... pero ey, si per cas, teneu de ferho ab un canó d'artilleria!

CARTAS DE FORA. — Abrera. — Los carlistas d'aquesta comarca sembla que's bellugan molt. Un dels últims diumenges celebraren un *meeting* a San Esteve de Sasrovíras al qual van assistirhi los principals carcundas de la comarca y varios de Barcelona, á l'objecte d'inaugurar un centro carlista que uns quants ilusos han fundat allí, y digné un orador que després de aquell no fundarian d'altres en los demás pobles del voltant. Comensaren la festa ab funció á l'iglesia en la qual lo predicator, que després figurava en lo *meeting*, vá començar lo sermó dirigintse a los seus estimats germans tradicionalistes. Per cert que l'rector de San Esteve, que permet que á l'iglesia 's fassí propaganda carlista, no fa molt censurá desde la trona á una germana de la professora de primera enenyansa per haver, en una festa de vènies, tocat dos ó tres balis en lo piano; pero escolti, senyor rector, que es molt més censurable é incorrecte permetre que l'iglesia se convertixi en club polític que l'obsequiar á las noyas, y 'ls joves ab dós ó tres balis en lo piano en una ignoscible festa de vènies! Po-sis la mà l'pit, com deya un orador careunda, y falli ab justicia si es que las seves aficions carlistas no li han fet perdre el concepte de dita virtut.

Aprofitantse del malestar que's nota per tot arreu, 's presentan com los únichs salvadors d'Espanya; sense dupte intentan salvarla, cubrintla novament de sanch y ruïnes com ja ho van fer en las dugas funestas é inútils guerras civils qu' han promogut; atacaren la sublevació de Ri-gó pero no van parlar de la sublevació del general Ortega quan la nació 's trobava compromesa en la guerra ab l'imperi marroquí; se van nombrar los successors de 'ls héroes de Girona y 'l Bruch quan ells foren los que, no respectant la memòria de 'ls que en la guerra de la Indepèndencia 's sacrificaren combatent contra 'ls exèrcits francesos, en 1823 van fer que dits exèrcits invadissen de nou l'Espanya per matar los principis liberals que las Corts de Cadí havien sembrat: acte davant del qual devian extremir-se de vergonya las cendres de 'ls héroes de Girona y 'l Bruch. Atacaren la libertat, per supuesto, ab los arguments qu'ells sempre solen emplegar y que són passan quan no hi ha

ningú que 'ls controverteixi; van dir pestes de 'ls llibrepensadors, fins de las obras de D. Odón de Buén, per lo vist lo veri carlista no respecta res, ni l'història, ni la lògica, ni la ciència.

Es precisa que 'ls liberalis d'aquests comarca, combaten sens treva la influència carlista, de lo contrari corren lo perill de que sent los més semblins los menos gràcies á la seva apàtria y á la propaganda carlista que sembla té per objecte preparar lo terreno per las próximes eleccions de diputats a Corts; propaganda que sois ha sigut possible per lo enervat qu'està 'l país y l'odi que sent per los governs qu'avuy tenim y que sois serveixen per explotar-lo. — J. I. B.

Estimariu. — La vigila de la festa major vá abandonar-nos lo rector pensantse que 'ns entristeríam y perdríam la gana, lo qual per cert no va succeir ni molt menys. Pochs días després tornava, coincidint la seva vinguda ab haverse girat un temps de cent mil dinonis. Està vist que la sotana y 'l mantéu del nostre rector tènen molt mala sombra.

Riudecols. — En lo novenari de Ànimars un predicador frívol vía repirar fort contra *La Campana* y *Las Dominicals* y en un de sos sermons vá sostener la següent teoria: menys peca 'l fill que pega punyalada al seu pare, que 'l que dia una blasfemia. ¿Han sentit mai una barbaritat mes estupenda?

Rasquera. — Com si obessinen á una consigna, també aquí uns frares que han vingut a adocrinarnos han dit qu'era mes pecat blasfemar que clavar un punyal al cor de un pare.

Apart de això han projectat organizar una confraria ab las noyas, á las quals se les obliga á anar á l'iglesia á las quatre de la matinada, ensenyantlas á contar á imposantlas 'hi la condició de que no han de parlar mai ab los joves, encare que aquests las hi dirigeixin la paraula. — Als joves també 'ls organisen, preparant una comunió en la qual mentre los xics combreguin, las noyas cantarán, y quan combreguin elles, cantarán ells — Ab totas aquestas extranyeses frailencas bé pod dirse que als joves del poble 'ls están prenen el pel y 'ls están cubrint de lloca.

Acaba de sortir

**L' ALMANACH
DE
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
pera l' any 1896**

Se ven per tot arreu.

CONSELL D' AMICH

Don Anton vol que li digui un consell que li dirà:
Dimitexi desseguida,
y vajiseu a nanná.
Los anys li han robat la forsa,
las penas l' han ensopit
y 'l rellevo li vindrà.
més bé que l'anell al dit.
Dimitexi, dimitexi
y no jugui més ab foc!....
Al menos jo així ho faria
si 'm trobés en lo seu lloch.

Guayti, rodi, miri, pensi,
mediti ab serenitat,
y veji si may cap home
s'ha vist en semblant estat.
Lo logrogró de Cuba,
la crisi se sempre latent,
la qüestió de 'n Cabriñana,
la gana que va creixent,
la penuria de 'l Hisenda
la... Vaja animis un pochi!
Tot això no 'l determina
a desso upá 'l seu lloch?

Ja sé que 'l pas es sensible
y que dol, en bona fe,
descendir del candeler
y conformarse ab sé un ré.
Però en cambi 'no consola
sapiguer que fentlo aixís
un hom se 'va á casa seva
deslligat, tranquili, felis,
y me ja quan li acomoda,
y beu y dorm com un soch,
mentres tant que un altre lassaro
brega y sia en el seu lloch?

Cada setmana, cada hora
la cosa 's posa mes mal
lo que ahir sols era brisa
demà serà temporal
Si belluga 'l peu, relleixa,
si no 'l belluga, també;
per amunt no 'pot anarhi,
per avall no li convé...
Miri, miri que alguns homes
s'han perdut per fe 'l badoch
y no adonar-se dels núvols
que voltavan lo seu lloch!

Ans que 'l cantí se li trenqui,
creguim, senyor president,
entrégui 'n en Sagasta
y escorris discretament.

Pensi que 'l llo s'entreda
y Deu sab lo que vindrà.
Recordi que dels que fujen
algún se 'n sol escapa!
¿Es tussut y no 's vol moure?
A mi si que!... Jo 't retouch!
Vosté inateix: jo ho faria
si 'm trobés en lo seu lloch.

C. GUMÀ.

LAS COSAS, CLARAS

És qué hem de fer ab aquest marqués de Cabriñana? ¿Que li tapém la boca, ó 'l baldem á processos ó qué?

Perque suposo que ja 's deu haber convenut tothom de que lo que aquest bon senyor està fent es una inconveniència inaguantable.

Criticar la gestió dels ajuntaments, fiscalizar los seus gastos, contar los ingressos, examinar la forma en que 's fan las subastas, penetrar en las inferioritats dels consums!... Ahont aniriam a parar si en cada municipi hi hagués un Cabriñana de guardia?

Tant se valdrà que 'l govern agafés la ploma y promulgues una ley que digués:

— Article primer: Quedan suprimits los ajuntaments.
— Art. segon: L' administració municipal de las grans ciutats anirà a càrrec del cabó de serenos més antic de la població.
— Art. tercer: En los pobles de poca importancia se 'n cuya'drà 'l guarda-terme.
— Art. quart y últim: Las caixas municipals serán venudas á pública subasta. Dels fons que hi hagi no se 'n parla; però que segurament no deu haver-hi un xavó.

Si senyors; ab la moda treta pel marqués de Cabriñana, la existència dels ajuntaments se fa impossible.

Perque, 'ls cálculs que tothom tirará:

— ¿Qué n'acabaré de presentarme candidat en las eleccions y surtir elegit regidor, si després ha de venir un marqués á xerralo tot y á exposarme á la vergonya pública?

Y encare, això d'esbombarlo y d'exposar á la vergonya seria lo de menys. Mentrez á un no li fessin res! Lo empírador es que la justicia s'hi figui y 's renen processos y fiànsas, y s'arribi hasta á parlar de ferho tornar tot.... Això es lo que crema!

Los espanyols son positivament la gent més graciosa del món. May estan contents.

— Que á la esquadra no hi ha un barco que valgui res; á pesar dels cents milions gastats? Crits contra 'l ministro de Marina! ¿Que lo de Cuba no marxa bé, ab tot y 'ls reforsos enviats y la llarga preparació de la campanya? Recriminacions a 'n en Martinez Campos!

Sempre impertinents, sempre carregats d'exigencias, sense volquer obrir may los ulls á la realitat, ni comprendre la raho de las coses.

Ara las han pegadas ab això dels ajuntaments, com si lo que succeix en los ajuntaments no fos molt regular, y molt natural, y molt equitatiu.

— Qu' es un concejal, en resum?

Un pobre ciutadà que brega durant sis ó set anys rodant de cassino en cassino, per lograr que un partit ó altre 'l posi en candidatura.

Un home que llepa al personatge A, y adulà al cacique B y regala platas de crema al parent del ministre C.

Un mortal qu'en dies d'eleccions gasta quatre ó cinch cents duros—que si no 'ls té, 'ls emmatllava—y puja y baixa, y no sossega, y s'exposa á rebre un mal tanto.

Un iufelis, en una paraula, que ho abandona tot; botiga, colació, ofici, pera dedicarse pura y exclusivament á la professió de concejal y á la aprofitada distribució dels fons públics.

Ara, pósine las mans á la conciencia, ó la conciencia á las mans, y diguin: l'home que s'ha buscat tota aquesta feyna; que s'ha impostat aquests sacrificis; que tal vegada s'ha endéntat, á condició de pagar després, jaquest home ha d'estar exposat á que demà un Cabriñana qualsevol penetri en los sacrats de la seva vida administrativa y expliqui al públic si fa això ó allò y si 's talla las ungles sovint ó si las porta llargs? Tamanya injusticia no pot tolerarse y no 's tolerarà.

Lo príncep de Piombino, de la *Mascota*, ho dia en l'acte primer ab verdadera filosofia:

— Cometo una arbitrietat! ¿Y qué? ¿De qu' m'servirà ser príncep si no pogues cometre arbitriplets?

Aquesta ha de ser la defensa dels concejals, posats avuy tan inconsideradament en berlina pel marqués de Cabriñana.

— De qu' ns servirà ser regidors si no poguessem... obrar ab tota independència?

Per mí, en aquest assumptu, no hi cab més que una solució: Fusellar al marqués, per atrevit y llengua llarga.

Y concedir, á manera de desagraví, una creu ó un títol honorific a cada dels pobres ciutadans.

— Per exemple: podria fersels comendadors de Sant Dimas, ó donarlos la creu de la ordre del Rap.

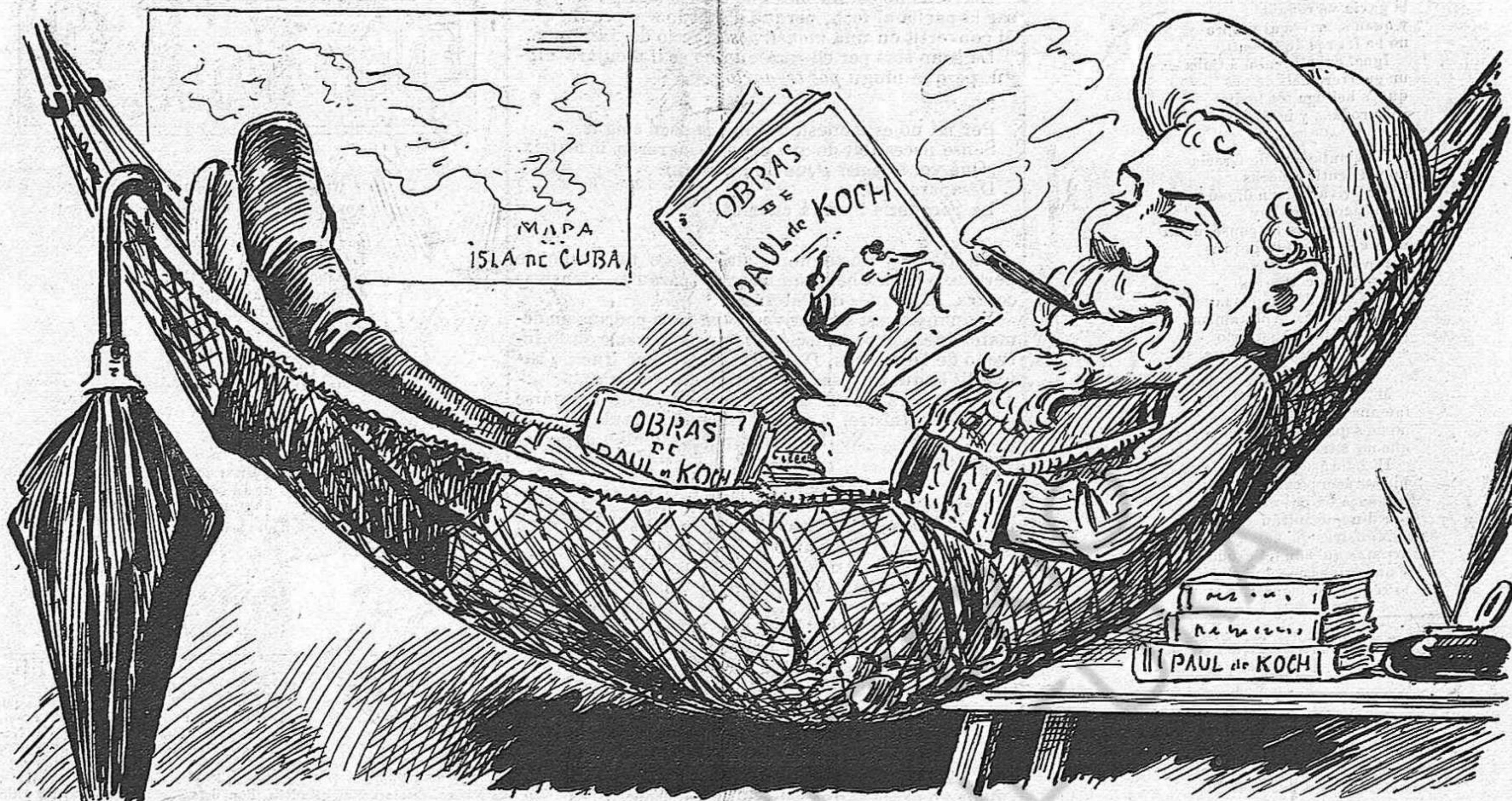
FANTÍSTIC.

ACTUALITAT

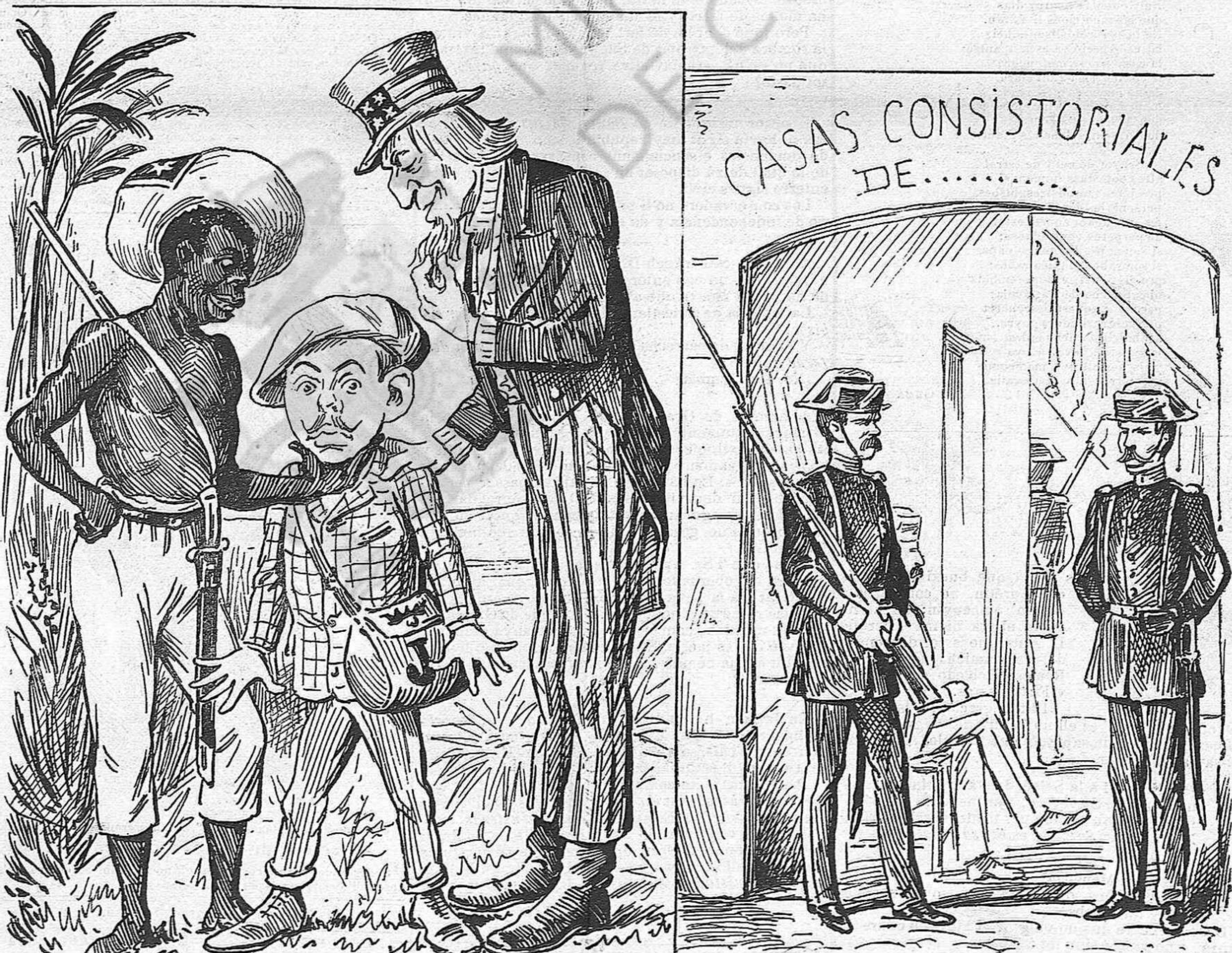
En lo teatre Zorrilla, de Gracia, s'ha posat en escena per la companyia que dirigeix D. Frederich Carrascó, la aplaudida zarzuela catalana «La Criada», ab èxit creixent á cada representació.

Per esser d'actualitat, aquí van algunas coplas de las que hi canta la aplaudida triple Srta. Vila que hi fa una criada que ja la voldrian en moltes cases de senyors.

— Si 's casa 'ls auçellayres
mireu un que altre cop!
jancat dintre una gabia
veureu un esquiro!

D' ALLÁ, D' ALLÍ Y DE AQUÍ

D. Arseni segueix á *Santa Espessa* estudiant ab gran detenció 'l plan de campanya.

Viatje de 'n Jaumet al altre mon.—Al saber qu' era aprenent li van fer posturas, festetas y moltas pessigollas.

Una reforma necessaria.—Consigna rigurosa: molta vigilancia y escorollar á tots los que surten de la casa.